

COLENDISSIMO PATRI SUO

RAPHAELI DURANT

Doctori Medico

D. D. D.

Hoc primum Doctrinae

JATRICAE SPECIMEN

In aeternum amoris, gratitudinis, & obsequii monumentum

CAESAR RAPHAEL DURANT Turonicus.

QUAESTIO MEDICA

PRO BACCALAUREATU MANE DISCUTIENDA

In almâ Monspeliensium Medicorum Academia.

R. D. PETRO RIDEUX

Professore Regio, Praeside.

An Alimentorum digestio tritus operâ.

I.

TOT olim in hac exponenda digestionem invaluerunt opiniones, tot & adhuc ad nos usque pullularunt; ut longè minoris sit hodiè negotii, quid hac in re dictu sit optimum, proprio suo Marte quærere, quin etiam

& invenire: quàm ex tot illis opinionibus unam sceligere, quæ vero propior solidis innitatur argumentis, objectiones prævisas diluat, nulliusque non faciat satis expectationi. Nos idcirco, quos brevitati consulere juvat, quid alii senserint cognoscere, quàm perscrutari modum, quem in operando natura servet, minus solliciti, aliorum mentes, quas jam exoletas, recordatus nemo tueretur, ex industriâ præteribimus, ut in stabilicndâ nostrâ sententiâ toti nunc incumbamus. O utinam sic prætermitti posset tam totiesque decantata fermentatio! brevius opus nostrum spei nostræ melius responderet. Sed quia viget hæc, suntque quàm plurimi haud ignobiles, qui ab illâ stare non dedignantur, ne temerè nos gerere videamur, hic nos decet paulisper immorari, cum aliter ex hac lite nos expedire nobis non liceat. Ergò in arenam descendamus, & prius quàm hæc de re mentem nostram aperiamus, adversariorum mentem hic libet excutere. Quàm etenim solidè stabilietur systema nostrum! si unica illa opinio, quæ nobiscum decertare potest, victa ruat, & loco dejiciatur.

I I.

Fermentationis nomine nihil aliud intelligi voluerunt illius affectæ, quàm motum quemdam partium insensibilium à causâ non manifestâ propter illam quæ inter illas reperitur hæterogeneitatem, ita ut illius ope ingesti cibi in partes abeant essentielles, quæ nutriendo corpori fiant dein idoneæ: quasi rebus malè perpensis, idem nobis esse debeat utilitati, quod maximo certè nobis esset incommodo. Sed cum alimenta digerere sit opus naturæ, quæ valet optimè: ad hoc ut fermentatio suum huic operi symbolum conferat, hanc & in statu naturali simul & semper adesse demonstrari necessum est; aliòquin quamvis conjicere esset ab hac unâ præternaturaliter digestionem haberi, non solum illam non semper adesse probaretur, sed adesse tantum in hominis perniciem. Verùm hæc jam missa faciamus. Videamus paucis, utrùm hæc stare possit opinio, suas etenim leges habet Chymia, quibus Chymica quæque debent opera conformari: cunque hæc huic natales præbuerit, quid mirum? si hæc nasci non potuerit, nisi legibus Chymicis conformata; saltè non debuit. Ast primò non est fermentatio, nisi fermentorum ope; hoc ita receptum ab omnibus, ut nemini non probeatur: at in homine sano nulla fermenta sunt: facilius nodum in scirpo reperires, quàm in illæso sanguine fermentum acidum. Hoc tamen unum est, quo tam audacter cum multo fermentescente assimilatur. Verùm ne gratis hæc in medium afferre videamus, indigitemus paucis, utrùm in illo fermentum illud reperiri possit, & debeat: reperiri non potest, quia si semel adesset, tanquàm causa fermentationem moliretur utpotè effectum necessarium, quam tamen non præstat, ut inferiùs evincetur: sed insuper reperiri non debet, propterà quòd mediante fermentatione alimentorum principia elicerentur, quod a naturæ scopo maximè devium, cum corpus non partibus eorundem essentialibus, sed integrantibus tantum iisque minutissimis enutriatur. Quòd si lactis indolem sanguis referre credatur, saltè quemadmodum lac naturaliter nunquàm fermentescit, sic & sanguis nunquàm debet naturaliter fermentescere. Sed licet hoc unico probaretur ar-

gumento fermentationem non dari, juvat ulterius persequi, & vel in ipsis
 repagulis ipsum adversarium enecare. Quis neget necessum esse, ut vas, in
 quo materia fermentandi causâ reponitur, tranquille maneat, nec quibus-
 cunque motibus agitetur? quis, inquam, neget, nisi rei Chymicæ sit
 undequaque rudis? nullum tamen in toto nostro corpore quod non con-
 tinuò vas moveatur. Sic vinum, si semper & indefinenter in motum aga-
 tur, numquàm fermentationem initurum est. Numquid sanguis, de cujus
 fermentatione non solum non liquidò patet, quin & de cujus maximè
 dubitatur, fermentescet, dum alia fermentare non debent? quo jure? motus
 quilibet fermentationi nocet. Quantum motus circularis! quid ergo? si
 propter motum difficilis tantum fieret hæc jam laudata fermentatio, prop-
 ter motum circularem fieret adhuc & impossibilis. Norunt insuper Chymi-
 ci quâ arte materiis fermentescentibus vas aptent vacuum. Ibi cautela quâ
 nulla major, exigit hoc effervescentia in quam elevantur; nam timendum
 foret & meritò, ne vas rumperetur continendis turgescitibus materiis nondum
 capacius, & quis adeò in Anatome peregrinus, qui nesciat nullum cor-
 poris nostri vas non esse plenum. Hæc & similia rationum momenta quæ
 vel lyppis & tonsoribus nota sunt, à fermentatione detertere debuissent
 Medicos illos, qui aliundè percelebres nomenque decusque gerunt.

III.

Verùm, quod eis fucum fecit, detegere non arduum, è longinquo ra-
 tiones adducunt, quibus suam stabilire videantur opinionem, quæ rueret,
 & ruet, si attentè perpendantur: quare hic illas paucis non piget evol-
 vere. Corpus à tempore fœtus in viruum grandem immense crescere debet,
 quòd, ajebant, integrantibus alimentorum partibus fieri nequit. Ubi enim
 eadem figura? Ubi eadem durtities? Ubi denique, ut paucis complectar ea-
 dem qualitas? an panis V. G. si non in ventriculo fermentescat, sat dissol-
 vetur, qui possit & os ossi se præbere indurescendum, & carnem carni
 copulandam? an vervecina & alia cætera, quæ nobis sunt esui alimenta,
 si fermentatione præviâ in partes essentielles prius non abirent, ea possent
 evadere, quibus corpus omne nutriretur? Ergò necessaria fermentatio?
 Ergò minimè repudianda? quin imò cautè servanda, cum adsit: si abesset;
 promptius avocanda. Ea est quorundam hominum indoles, ut, licet vix
 quicquam possint, se nihil non posse fidenter existiment. Digestio tritus
 operâ videtur illis impossibilis: ergò & reverà est, è contrà, adjuvare
 videtur illis fermentatio, ergò datur hæc. Obstant obices vix ferè supera-
 biles, quid inquam, prorsus insuperabiles, nihil eos morabuntur, quales
 cumque sint, complanabuntur ad arbitrium; motus, nec esse motus des-
 inet, nec erit è loco in alium discessus, nec ullum certè fermentationi
 feret incommodum. Quod de motu, de quibuslibet aliis dictum esto,
 ubique etenim idem judicandi canon, idem ubique iudicium. Ast quæ laus?
 quæ paranda victoria? si hæc ipsa molimina, quibus sese quidam tan-
 quàm inexpugnabiles circumcinxerant, hæc irrita faciat vel ipsius rei ipsa
 nuda expositio. Quæ turba! qui luctus! quæ lacrymæ! si fermenta loco
 pellantur, explodatur fermentatio dein valere jussa, & veris nequaquam

4
fictitiis instrumentis perficiatur alimentorum digestio olim tam operosa,
nunc verò tam facilis.

I. V.

Omnia quibus vescimur alimenta, ut potè quæ suo more vixerint, poros habent & organa nostris poris & organis parùm vel nihil diversa: hinc est, quod metalla, aliaque id genus, quia suâ pororum configuratione à nobis maximè, ne dicam, immensùm differunt, in nostri corporis nutrimentum nequicquam cedere possint, dum carnes, pisces, fructus, olera, ita facile in nostram substantiam commutantur, ut à quibusdam in corpore nostro reviviscere credantur. Hic saltem finis est, quò universi simul & singuli tendimus. Quidni seligemus, quæ eò conducunt, media? an licet hic Andabatarum more nos gerere? sed fallor. Natura sui propositi tenax & in eligendis viis quò cautior, eò doctior, trituram adoptavit, respuit fermentationem. Felices! quòd se ludos fecerint quidam, si vera sensissent, nimium infelices! quot enim morbi nos invasissent! quemadmodum etenim vel mica acidi totam massam corrumpere potis est. Quid de nobis factum? vix vixissemus. Sed dira nimium, nimium & numerosa terris morborum incubuit cohors, non accedant, quos certè inveheret fictitia fermentatio. Idcirco valeat apud Chymicos, ne suis tumultibus nostram nostri corporis nimium heu fragiliorem œconomiam turbet. Tantùm etenim abest, ut hæc in partes essentielles alimentorum divisio cujusdam nobis sit utilitatis, quin imò maximo nobis esset detrimento. Sed hæc alibi, ad nutritionem potiùs hæc spectant, quàm ad digestionem, quæ cum nobis hic potissimùm incumbat, de eâ quoque nobis hic potissimùm agendum. Dedimus fidem, datam jam liberemus. Cùm, ut ex jam dictis colligere est, hunc sibi finem natura proposuerit, ut alimentorum, quæ sumimus, particulis corpus cresceret, & nutriretur; hanc sibi viam debuit eligere, quæ vasa, quibus alimenta constant, non destrueret; sed quæ in immensum ingesta dividendo, propriam nullius figuram inverteret, imò servaret attritis. Hinc expulsa & explosa fermentatio; sed & hinc tritus adoptatus, & reverà: Quod medium fini magis efficax? fini magis accomodatum? Ori semel ad mota alimenta dentibus teruntur, & ne molam effugiant, obstat lingua frænum insuperabile, quæ rursus & iterum ea eidem molæ subdit semel & pluries elapsa, interim salivalis fons uberrimus effluit, qui intra particulas admissus eas distociat faciliùs dein dissociandas. Hoc humore copioso proluta in Pharingem detrudunt muscoli Pharingæi. Verùm hic quoque conteruntur, cùm non terantur nullibi: Peristole actio est circumpressoria. Premuntur devolvendo, & in stomachum devolutæ non ibi novam formam induunt partes integrantes; sed tantùm à se se invicem disjunguntur, ita ut licet disjunctæ, licet separatæ, figuram mutant, nec suâ tamen figurâ mutantur.

V.

Tria tritui necessaria sunt; liquor diluens, vis conterens, vas coercens. Quid horum hic desideratur? nullum Saliva diluit, ventriculus, qui idem

coerces, musculi faciem refert, & munus obit omnibus fibris simul & vicissim agentibus, ideo alimenta versat, miscet, attenuat; quin & è suo veluti fundo vires trahit, investit ipsum tunica interior rugis & tuberculis aspera, quæ suis rugis & tuberculis alimenta comminuit. Quot deinde modis commovetur! viden situm? viden partes quæ superincumbunt, quæ substernuntur, quæ latera circumvestiunt? ab illis omnibus vim & robur mutuatur. Et stupenda vis illa est, quæ ex tot et tantis viribus simul agentibus emergit. Quidam magni nominis medicus ventriculum vult motu reciproco donari, qui reverâ nihil aliud est, quàm corporis cujusdam itus, reditusque per eandem ultrò citròque viam; adeoque cum Diaphragma sursum elevatur, & in illius cavitatem adigitur à musculis infimi ventris, tùm illius illum arctè cingunt parietes, cùmque verò complanatur idem Diaphragma, superincumbit, & pondere suo viscera removet circumambientia: ita ut nullum sit omninò tempus quo non versetur ventriculus, non agitetur, non moveatur: & ex tot & tantis motibus, quid mirum, si tritus exurgat, quo possint alimenta in partes minimas atteri. Sed quidam germanicus Rei mechanicæ peritissimus quasdam trituræ regulas stabilivit, quibus omnibus si factum sit satis, tritus à nemine negari debet. Quapropter hîc iis paucis libet inhærerere, ut earum unicuique quàm benè nostra congruat trituratio, demonstretur. 1°. Sunt quædam, quæ non probè teruntur, nisi prius frustatim dissecantur. Hoc observatum in nostro quod tuemur systemate. Dentibus inciduntur alimenta, quæ non nisi minuta deglutiantur. 2°. Quando conterenda materia resinosis partibus implicatur, calido mortario committi debet, deficeret aliter manca defectu caloris operatio; cui vitio precavet ventriculus eo calore donatus, quo majori vel solares dies non æstuant. 3°. Quia quæ teri debent corpora, evolutis subtilioribus suis particulis, non perfectè tererentur, nisi liquor quispiam affunderetur, cujus ope dissociandæ partes à se-se invicem facilius amoverentur, & hoc mirè præstat hîc ille fermenti stomachalis nomine jam adeo notus liquor, qui densioris perspirationis formâ è sexcentis tubulorum orificiis in ventriculi cavitatem exoneratur. 4°. Ut non omnia cuique conveniunt, ita, ut triturata perficiatur, sunt quæ contundi debent, & quæ debent conquassari. Hoc ipsius ventriculi peristole facit, quemadmodum & illud exequuntur Diaphragmatis itus iterati, & musculorum abdominis. 5°. Invanum quorundam corporum trituram molireris, nisi prius eorum massam limæ operâ minuisses. Quid quæris, quod hîc abundè non sufficiat? num interioris tunicæ quæ rugæ prominent & tubercula id evincunt? tandem quoniam inter tot & tanta, quæ sumuntur, alimenta, quædam reperiri possent, quæ suâ faciliori principiorum dissolutione salina possent evadere; ideo sulphurei quidam liquores admiscuntur, quorum staminibus hæc eadem salia irretiantur. Sic lac quibusdam pulveribus ad nutritum oculorum copulatur. Hæc eadem in stomacho fiunt. Limpha illa, quæ nubis instar illius cavitatem opplet, hoc idem præstat: lactis naturam æmulatur, & sulphureis suis staminibus aculeos illos, si qui sint,

obtundere gestit. Si tot igitur, et tanta congruant. Num probatum faris quod probare contendimus?

V I.

Sed errori, quantum intelligo, plerisque hoc ipsum est, quod modum, quo tritura perficitur, non satis perspectum habent. Decepit incautos nulli non notus frumenti tritus. Nam quemadmodum istud non teritur, nisi mola molæ superincumbens in motum agatur, quæ frumentum in medio stratum suis prominentiis contendat & conquasset: similiter tritum in stomacho non exerceri, utpotè quod molæ deficiant, contendunt pertinaces. Quàm planus, quàm supinus error! quàm manca cogitatio! quasi verò propterea quod hunc tantum modum, quod & falsum est, ars sedula cognoverit, alios nescire debeat arte longè perfectior natura. Huic viderentur injurii, si non in ipsos recideret aberratio. Daretur hoc rusticis, Philosophis nequaquam ignoscendum. Multiplex tritus multiplicis generis admittit instrumenta; quæ tamen omnia ad molas reduci possunt, & reducuntur. Aliæ etenim sunt asinariæ: aliæ verò Philosophicæ, seu animatæ. Illas quia vulgares quis ignorat? at hæc quia delitescunt in ipsius naturæ operibus paucis tantum innotescunt; et de his hic agitur. Quàm mirè subserviunt! quidni? nihil non faciunt. Expendat attentè, qui scire voluerit, quàm benè convenient, quæ jam assignavimus instrumenta. Si promissis fides, hanc liberabit prosper exitus, & forsitan stupefactus lucè meridianâ clariùs perspiciet alimentorum digestionem tritu semper inchoari, tritu semper fieri nec-non tritu semper perfici.

ERGO Alimentorum digestio tritûs operâ.

D I P U T A T U R I

P R O F E S S O R E S R E G I I

R. D. Franciscus Chicoyneau <i>Cancellarius</i>	⦿	R. D. Antonius Deidier.
R. D. Joannes Chastelain <i>Decanus.</i>	⦿	R. D. Antonius Magnol <i>Patris</i>
R. D. Joannes Bezac.	⦿	<i>Coadjutor.</i>
R. D. Petrus Chirac.	⦿	R. D. Chastelain <i>Patris</i>
	⦿	<i>Coadjutor.</i>
		<i>Doctores Aggregati.</i>
R. D. Joannes H. Haguenot.	⦿	R. D. Henticus Haguenot <i>Patris</i>
	⦿	<i>Coadjutor.</i>
		<i>Doctores Ordinarii</i>
M. Mauricius Pelerin.	⦿	M. Eustachius Marcot.
M. Bartholomæus Pascal.	⦿	

Propugnabit CÆSAR RAPHAEL DURANT Turonicus Artium Liberalium Magister & jamdudum Medicinæ Studiosus, ab horâ octavâ ad meridiam, die 24. mensis Martii 1713.

MONSPELII, Apud HONORATUM PECH, Regis, Universitatis, Cleri & Urbis Typographum 1713.